

Raadsvergadering d.d. 14 juni 2018

Voorstel no. 67-2018

Agenda no. 15

Zaak no. D-ADV - 1803475

Aan
de Raad.

Voorstel:

Instemmen met het opleverrapport project Werkplus.

Samenvatting:

De aanleiding voor het schrijven van dit rapport is de afsluiting van het project Werkplus per 1 april 2018 en de inbedding in de lijnorganisatie. Het doel is om de stand van zaken van het project Werkplus bij de oplevering door het projectteam te beschrijven en dient ter informatie voor het college en de gemeenteraad. De beoogde resultaten van het project Werkplus zijn behaald. De 83 Wsw-medewerkers zijn in dienst bij de stichting en hebben een werkplek. Daarnaast is het financiële resultaat verbeterd t.o.v. de Businesscase. Ook zijn er goede eerste bevindingen rond de beoogde integrale aanpak en het leveren van maatwerk.

Financiële consequenties en dekkingsmiddelen:

De financiën bestaan uit: 1) het eenmalige implementatiebudget van het project, 2) de begroting van de stichting, 3) de begroting van de gemeente en 4) de frictiekosten die zijn ontstaan bij het opheffen van Baanstede. De financiële consequenties van het projectbudget en de frictiekosten zijn dus eenmalig en die van de stichting en de begroting van de gemeente zijn structureel. Voor de frictiekosten volgt een eindafrekening van de liquidatiecommissie in het najaar van 2018. In een separaat voorstel krijgt u hier inzicht in.

Conclusie: Resultaat t.o.v. de Businesscase is verbeterd:

In het opleverrapport is in hoofdstuk 4.3. aangegeven welke kosten en opbrengsten er meegenomen moeten worden in de begroting voor de gemeente. Uitgangspunt is dat de stichting alle kosten en baten zelfstandig draagt en de gemeente het tekort in de stichting aanvult via een bijdrage.

In tabel 5 in het opleverrapport (hoofdstuk 4.3.) staat aangegeven wat de voorlopige bijdrage is van de gemeente aan de stichting Werkplus. De jaarlijkse bijdrage gaat ieder jaar omhoog. Dat heeft te maken met het oplopen van het tekort rijksbijdrage. Dit is het verschil tussen de loonkosten en de bijdrage van het rijk voor de loonkosten. Dit bedrag is niet te beïnvloeden en zou hetzelfde tekort te zien hebben gegeven als de GR Baanstede was blijven bestaan.

Echter de bijdrage vanuit de begroting van de gemeente is lager dan geraamd in de Businesscase. Dit komt doordat het exploitatieresultaat beter is dan geraamd in de Businesscase en ook ieder jaar verder verbetert tot en met 2020. Voor 2018 was er een exploitatietekort geraamd in de Businesscase van 65.000 euro. Dit is in de huidige begroting verlaagd naar een tekort van 32.150 euro. Voor 2019 komt de huidige begroting op een exploitatie-overschot van 21.500 euro en in 2020 een overschot van 73.500 euro.

1) Eenmalige implementatiekosten Werkplus

Bij het vaststellen van de Businesscase is een budget voor de eenmalige implementatiekosten Werkplus beschikbaar gesteld van € 576.000,-. Deze was als volgt opgebouwd:

- inhuur externe adviseurs circa € 302.000,- (hier staat een subsidie van € 72.000,- tegenover);
- krediet voor aanschaf groen materieel (overname van Baanstede) voor € 275.000,-;
- overige kosten € 71.000,-.

Voor het eenmalige implementatiebudget voor inhuur externe adviseurs en overige kosten, samen € 301.000,- geldt dat wij op basis van het huidige geprognostiseerde resultaat 2018 het budget niet

geheel zullen uitputten. Er wordt op dit moment uitgegaan van een onderbenutting van € 90.000. Zie hoofdstuk 4.1. van het Opleverrapport.

Voorgesteld wordt om het budget beschikbaar te houden tot ultimo 2018 t.b.v. de continuering van de verdere implementatie in de lijnorganisatie. Het budget is beschikbaar gekomen door een onttrekking aan de reserve Transitiekosten Baanstede, daarom wordt voorgesteld om ultimo 2018 het restantbudget te laten terug vloeien naar de reserve Uitvoeringskosten Stichting Werkplus (voorheen de reserve Transitie kosten Baanstede). Dit zal geen financiële consequenties hebben voor het saldo onvoorzien in de gemeentebegroting.

Tot op heden is op het investeringskrediet materieel groen van € 275.000,- € 215.000 uitgegeven. Op basis van de afschrijvingstermijnen en de werkelijke uitgaven aan dit materieel worden de kapitaallasten uitgerekend. Deze kapitaallasten zullen jaarlijks worden doorberekend aan de stichting, waardoor er geen gevolgen voor het saldo onvoorzien in de begroting van de gemeente ontstaan.

2) Begroting Stichting Werkplus

In het opleverrapport is de voorlopige begroting van de Stichting zoals opgenomen in de Businesscase nader uitgewerkt. U kunt een geactualiseerde begroting met toelichting terugvinden in hoofdstuk 4.2. van het Opleverrapport. De geactualiseerde begroting 2018 zal door het bestuur van de stichting worden vastgesteld.

3) Begroting gemeente

De bij de Businesscase berekende gemeentelijke bijdrage aan de Stichting Werkplus kon niet volledig worden gedekt uit de reeds beschikbare budgetten voor GR Baanstede. Daarnaast was er nog onvoldoende dekking in de begroting van de afdeling Openbare Werken bij groen. De raad heeft daarom bij het vaststellen van de Businesscase de volgende twee extra budgetten beschikbaar gesteld. Bij het vaststellen van de Programmabegroting (november 2017) werd besloten deze extra bedragen te dekken uit de reserve Sociaal Domein. Dit zag er ten tijde van de Programmabegroting als volgt uit:

- Voor 2018, 2019 en 2020 jaarlijks € 145.000 voor het aan het werk helpen van de Wsw-medewerkers in het groen (via een ingroei-pad van 3 jaar);
- Voor de jaren 2018 tot en met 2021 respectievelijk € 99.000, € 120.500, € 175.500 en € 175.500 voor de benodigde gemeentelijke bijdragen aan de Stichting Werkplus.

Verbeterd resultaat heeft de volgende financiële gevolgen voor de gemeentebegroting 2018-2021:

- De bijdrage van de gemeente aan de Stichting is gedaald met respectievelijk € 113.350 in 2018, € 64.000 in 2019, € 61.500 in 2020 en € 61.500 in 2021 (zie het verschil tussen de begrote bedragen in de businesscase en in het opleverrapport in tabel 5). De begroting van de gemeente dient overeenkomstig deze verlaging aangepast te worden. Dit betekent dat de onttrekking vanuit de reserves Sociaal Domein kan worden verlaagd met respectievelijk € 99.000 euro in 2018, € 64.000 euro in 2019, € 61.500 euro in 2020, € 61.500 euro in 2021. Hiernaast ontstaat in de gemeentebegroting voor 2018 een positief resultaat van € 14.350.
- Vanuit de personeelsbegroting bij de gemeente zal € 375.000 (5 fte) worden doorbelast naar de Stichting Werkplus op basis van de Dienstverleningsovereenkomst. Dit is € 150.000 (2 fte) meer dan in de Businesscase was opgenomen. Dit geeft geen extra financiële lasten in de gemeentebegroting, omdat de kostenverhoging bij de gemeente reeds is meegenomen in de doorbelasting naar de stichting.
- Er was afgesproken om voor € 475.000,- aan groenwerkzaamheden in te besteden bij de Stichting Werkplus. Bij het opstellen van de Businesscase was voor € 330.000,- dekking in de begroting van de afdeling openbare werken hiervoor. Voor dit bedrag werd door afdeling Openbare Werken voorheen groen werkzaamheden bij Baanstede afgenomen. De afdeling Openbare Werken kan voor een bedrag van € 400.000 structurele dekking realiseren in haar groen begroting. Dit betekent dat het extra budget in de groen begroting en de onttrekking aan de reserve Sociaal Domein beide met € 70.000 voor 2018, 2019 en 2020 kunnen worden verlaagd. Dit geeft geen financiële gevolgen in de gemeentebegroting.

Gevolgte Procedure:

De gemeenteraad heeft op 14 juli 2016 ingestemd met het visiedocument Maatwerk en de Participatiewet. In dit document is gekozen voor het zelf uitvoeren van de taken van de Wsw (scenario 3 uit het rapport van Langedijk SWO). De aanleiding voor deze keuze was het voornemen om de Gemeenschappelijke Regeling werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (GR Baanstede) op te heffen. Er waren twee hoofdredenen voor het opheffen van de GR:

- 1) De Wsw kent vanaf 1 januari 2015 geen instroom meer, dus het aantal Wsw-medewerkers neemt ieder jaar verder af. Er zit een tijdelijkheid aan het uitvoeren van de Wsw.
- 2) De 8 gemeenten in de regio Zaanstreek/ Waterland hadden onvoldoende financiële grip op de GR en zij verschilden in visie over hoe de Wsw in de toekomst uitgevoerd zou moeten worden.

In mei 2017 hebben de raden van de 8 deelnemende gemeenten ingestemd met de liquidatie van de GR Baanstede. In de businesscase (september 2017 vastgesteld in de gemeenteraad) is via een voorlopige begroting inzicht gegeven in de financiële gevolgen van het zelf uitvoeren van de Wsw. De begroting in de businesscase was nog op basis van kengetallen. Een aantal zaken waren toen nog niet bekend (bijvoorbeeld exacte loongegevens van Wsw'ers en detacheringstarieven). De begroting die nu voorligt is op basis van hardere gegevens, maar is nog wel een voorlopige begroting.

Communicatieaspecten / burgerparticipatie / publicatievereisten:

Per 1 juni gaat de website voor de stichting Werkplus live.

Relatie met kerntakendiscussie

Het project Werkplus heeft een hoge prioriteit gekregen in de kerntakendiscussie. Daarom dat dit project is opgepakt en uitgevoerd door het Projectenlab.

Toetsing van het voorstel aan wettelijke kaders met analyse van de juridische risico's

Tijdens het schrijven van het visiedocument en de businesscase zijn de wettelijke kaders rond de Wsw geanalyseerd. Dit is een opleverrapport en beschrijft de juridische risico's van de inbedding van de werkwijze in de lijnorganisatie. Tijdens de overdracht van het project in de lijnorganisatie zijn er nog een aantal aandachtspunten geconstateerd. De belangrijkste constatering is dat er tijdens de Businesscase gedacht werd dat de samenwerking in de regio al verder zou zijn gevorderd bij de oplevering van het project Werkplus. Er ligt echter een (politiek) risico bij de samenwerking in de regio (o.a. met Werkom en binnen het Werkgever Service Punt) en met de verschillende bedrijven en social firms. Voor deze accountmanagersfunctie is tot nu toe geen rekening gehouden in de Businesscase. Deze functie is nu wel doorgerekend in de begroting van het opleverrapport. Zie verder onder het kopje Personele aspecten.

Eventuele alternatieven en keuzebepaling:

Tijdens het schrijven van het visiedocument en de businesscase zijn de keuzebepalingen gemaakt. Dit opleverrapport beschrijft de uitwerking van die keuzes.

Tijdpad van realisatie:

Het project Werkplus is binnen de planning (Q 1 2018) opgeleverd.

Evaluatie van voorstel na vooraf vast te stellen periode:

Na 1 jaar komt er een evaluatie op vorm, uitvoering en resultaat. Het jaar 2018 is zoals beschreven in de Businesscase een overgangsjaar, waarin de implementatie van de werkwijze via de Stichting nog verder wordt aangescherpt.

Personele aspecten:

Voor de overdracht van het project naar de lijnorganisatie zijn afspraken gemaakt. Zoals hierboven is aangegeven, ligt er een (politiek) risico bij de samenwerking in de regio (met name rond Werkom en het Werkgever Service Punt) en met de verschillende bedrijven en social firms. Voor deze accountmanagersfunctie is tot nu toe geen rekening gehouden in de Businesscase. Deze accountmanager wordt intern en extern het centrale aanspreekpunt voor de Stichting Werkplus; een

Verbinder. Het gaat hier voor het overgangsjaar 2018 om een nieuwe functie van 0,6 fte. Wanneer de lijnen er eenmaal liggen en de samenwerking in de regio op een constructief niveau is gekomen, zullen er minder uren van deze functionaris doorbelast worden naar de stichting Werkplus. Wel blijft deze functionaris structureel nodig voor de gecombineerde aanpak van de Wsw en de PW. Tevens is er behoefte aan een contractbeheerder om de administratieve ondersteuning te leveren rond de detachingscontracten. Samen beslaat dit 1 fte voor 2018 (0,6 fte voor een Accountmanager/Verbinder en 0,4 fte voor een Contractbeheerder). Ook voor de contractbeheerder geldt dat het opzetten van een nieuwe structuur extra tijd kost, maar dat het na 2018 minder uren gaat vergen. In de begroting is rekening gehouden met het afbouwen van de doorbelasting van de interne personeelskosten in 2019 en 2020. Voor wat betreft het versterken van de formatie met 0,6 en 0,4 fte voor Accountmanager/verbinder en contractmanagement stemt het college hiermee in voor 2 jaar incidenteel. Dit kan gecombineerd worden met de evaluatie op vorm, uitvoering en resultaat. Daarna bezien of de formatie structureel gemaakt moet worden.

Toelichting op het voorstel:

Het project Werkplus bestaat uit twee trajecten die beide zijn behaald:

- a) de liquidatie van de GR Baanstede en
- b) het organiseren van het zelf uitvoeren van de Wsw.

In de collegevergadering van 19 december 2017 is besloten de stichting Werkplus aan te wijzen als rechtspersoon voor de uitvoering van de Wsw. De gemeente Edam-Volendam heeft hiertoe per 1 januari 2018 de stichting Werkplus opgericht. Middels deze stichting wordt de Wsw nu dus zelf uitgevoerd. Ook betekent dit een invoering van een werkwijze die blijvend ingezet kan worden voor de meest kwetsbare mensen uit de PW (mensen uit de categorie Nieuw Beschut en uit het doelgroepenregister).

Naast het behalen van de beoogde resultaten van het project Werkplus is er een aantal zaken gerealiseerd. Deze zijn hieronder (niet uitputtend) opgesomd:

- Het leveren van maatwerk vanuit een integrale aanpak;
- Het stimuleren van een inclusieve samenleving;
- Er is meer grip op de financiën;
- Alle 83 Wsw-medewerkers zijn per 1 januari 2018 in dienst getreden van de stichting;
- Alle Wsw-medewerkers hebben een werkplek (zie verder hoofdstuk 3 van het opleverrapport);
- Er is een aparte Wsw-sectie binnen de groenafdeling van de gemeente opgericht;
- Voor deze groensectie is huisvesting gerealiseerd binnen het bestaande pand van Openbare Werken;
- Met de komst van deze groensectie hebben wij ook voor de doelgroep uit de Participatiewet een eigen leerwerkomgeving gecreëerd voor de toekomst;
- Er zijn meerdere initiatieven voor social firms in voorbereiding in onze gemeente. Soci Com heeft mede door onze inspanningen een vestiging geopend in Edam;
- Er is een website gebouwd met informatie voor werknemers en (potentiële) werkgevers (incl. digitaal urensysteem).

De aanpak en werkwijze zoals opgezet in het Project Werkplus wordt door de gemeente breder gebruikt voor de re-integratie van werkzoekende inwoners. In de toekomst zullen er namelijk ook inwoners zijn, die begeleiding nodig hebben vergelijkbaar met de huidige groep Wsw-medewerkers. In de Participatiewet (PW) vallen deze inwoners onder het kopje "Nieuw Beschut" of onder het kopje "Doelgroepenregister". Dit zijn mensen met een arbeidsbeperking. Deze mensen komen niet in dienst van de stichting, maar de aanpak die in gang is gezet door het kernteam Werkplus wordt breder en blijvend ingezet in de gemeentelijke organisatie voor de mensen in de Participatiewet met een arbeidsbeperking.

Edam-Volendam, d.d. 15 mei 2018

Burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,
de loco-secretaris, de burgemeester,
M. Bekkenkamp MSc L.J. Sievers.